



HARRAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE İLİŞKİN

UYGULAMA OKULLARI İÇİN EL KILAVUZU

EYLÜL, 2024

1. FAKÜLTE-OKUL İŞBİRLİĞİ AMAÇ VE KAPSAMI

Öğretmenlik Uygulaması derslerinin temel amacı, öğretmen adaylarının mesleğe en iyi şekilde hazırlanmalarını sağlamaktır. Bu süreçte adaylar, öğrenim süresince kazandıkları genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik mesleğine dair bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları, gerçek bir eğitim-öğretim ortamında uygulama fırsatı bulurlar. Bu hedeflere ulaşmak için, Eğitim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar arasında güçlü bir işbirliği gereklidir. Bu işbirliği sayesinde, eğitim-öğretim süreçlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi belirli ilkeler doğrultusunda yürütülerek yüksek standartlara ulaşılabacaktır. Ayrıca, teorik bilgilerin öğretildiği fakülte ile uygulamaların yapıldığı okul arasında bilgi ve deneyim paylaşımı sağlanarak, teori ile pratik arasındaki uyum geliştirilecektir.

Okullardaki uygulama çalışmalarının yasal dayanağı, Millî Eğitim Temel Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddelerine göre çıkarılan yönetmelik ve yönergelerle belirlenmiştir. Bu yasal düzenlemeler, uygulama sürecinin yasal çerçevede düzenlenmesini ve sorumlulukların netleştirilmesini sağlar. Bu sayede, öğretmen adaylarının okullardaki uygulama çalışmaları belirli kurallar doğrultusunda yürütülerek eğitim-öğretim süreçlerinin standardize edilmesi ve denetlenmesi mümkün hale gelir.

2. TANIMLAR

Öğretmen Adayı: Öğretmenlik programında öğrenim gören ve belirlenen öğretim düzeyinde, okul ortamında öğretmenlik uygulaması yapan yükseköğretim kurumu öğrencisidir.

Öğretmenlik Uygulaması: Öğretmen adaylarına, kendi alanlarında ve öğretim düzeylerinde sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandırmayı amaçlayan, belirli derslerin planlı bir şekilde öğretilmesini sağlayan ve uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir derstir.

Fakülte Uygulama Koordinatörü: Eğitim Fakültesi'ndeki öğretmen adaylarının okullarda yapacakları uygulamaların belirlenen esaslara uygun olarak yürütülmesini sağlayan fakülte yetkilisidir.

Bölüm Uygulama Koordinatörü: Öğretmenlik uygulamalarının ilgili bölümdeki planlama ve yürütme süreçlerinden sorumlu olan öğretim elemanıdır.

Uygulama Öğretim Elemanı: Öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını planlayan, yürüten ve değerlendiren fakülte öğretim elemanıdır.

Millî Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü: Öğretmen adaylarının okullarda gerçekleştireceği uygulamaların fakülte ve okul koordinatörleri ile birlikte planlanan esaslara göre yürütülmesini sağlayan, millî eğitim müdürü veya müdür yardımcısıdır.

Uygulama Okulu Koordinatörü: Uygulama okulundaki etkinliklerin belirlenen esaslara uygun şekilde yürütülmesinden sorumlu olan okul müdürü veya müdür yardımcısıdır.

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda görevli olan ve öğretmen adayına mesleki beceriler kazandırmak amacıyla danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmenidir.

3. UYGULAMA İLKELERİ

Öğretmenlik uygulaması, aşağıdaki ilkeler doğrultusunda plânlanır, programlanır ve yürütülür.

a) Okul ortamında uygulama ilkesi: Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen adaylarının öğretmeni olacağı öğretim düzeyinde, alanlarına uygun gerçek etkileşim ortamında resmî, özel, yatılı – pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve meslekî orta öğretim, özel eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülür.

b) Aktif katılma ilkesi: Öğretmen adaylarının, öğretme - öğrenme ve iletişim süreçlerine etkili bir biçimde katılmaları esastır. Bunun için, öğretmenlik uygulamasında her öğretmen adayından, bir dizi etkinliği bizzat gerçekleştirmesi istenir. Öğretmen adaylarının; bunları aşamalı olarak, süreklilik içinde ve artan bir sorumlulukla yürütmeleri sağlanır. Öğretmen adayları; uygulama hazırlığı, uygulama okulunda gözlem, uygulama öğretmenin görevlerine katılma, eğitim – öğretim, yönetim ve ders dışı etkinliklere katılma, uygulama çalışmalarını değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirir.

c) Uygulama sürecinin geniş zaman dilimine yayılması ilkesi: Öğretmenlik uygulaması programı; plânlama, inceleme, araştırma, katılma, analiz etme, denetleme, değerlendirme ve geliştirme gibi kapsamlı bir dizi süreçten oluşur. Bu süreçlerin her biri hazırlık, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Öğretmen adayının, öğretmenlik davranışlarını bu süreçler yoluyla istenilen düzeyde kazanabilmesi için fiilen uygulama yapacağı süreden çok daha fazla zamana ve çabaya ihtiyacı vardır. Bu nedenle öğretmenlik uygulamaları; öğretmen adayına giderek artan bir sorumluluk ve uygulama yeterliliği kazandırmak için, en az bir yarıyla yayılarak programa yerleştirilir.

d) Ortak değerlendirme ilkesi: Uygulama etkinliklerini birlikte plânlayıp yürüttükleri için öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından ayrı ayrı değerlendirilir. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki başarısı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin yaptığı değerlendirmelerin fakültenin “Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği” gereğince birleştirilmesiyle not olarak belirlenir. Uygulama öğretim elemanı notları fakülte yönetimine teslim eder.

e) Kapsam ve çeşitlilik ilkesi: Öğretmenlik mesleği, ders hazırlığı, dersi sunma, sınıf yönetimi, atölye ve laboratuvar yönetimi, okul, aile ve mesleği ile ilgili konularda öğrenciye rehberlik yapma, öğrenci

başarısını değerlendirme, yönetim işlerine ve eğitsel çalışmalara katılma gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Ayrıca öğretmenler, çeşitli bölgelerde, farklı olanak ve koşullara sahip genel - meslekî, gündüzlü – yatılı, pansiyonlu, şehir ve köy okullarında, müstakil veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapmaktadır. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görev ve sorumluluk alanlarını kapsayacak şekil ve çeşitlilikte plânlanır ve yürütülür.

f) Uygulama sürecinin ve personelinin sürekli geliştirilmesi ilkesi: Öğretmenlik uygulaması çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlik uygulaması süreci ve buna paralel olarak uygulamaya katılan personel yeterlilikleri sürekli geliştirilir.

g) Uygulamanın yerinde ve denetimli yapılması ilkesi: Öğretmenlik uygulamasından beklenen faydanın sağlanabilmesi, ancak; öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında yapacakları etkinlikleri, öğrencisi bulundukları fakültenin öğretim elemanlarının yakından izleme, rehberlik etme, yanlışlarını düzeltme, eksikliklerini tamamlama ve değerlendirme çabaları ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, fakültenin bulunduğu il veya ilçelerdeki uygulama okulları ile ilgili kurumlarda yapılır.

4. UYGULAMA OKUL KOORDİNATÖRÜNÜN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- a. Milli Eğitim Müdürlüğü, okul yönetimi ve fakülte arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlar.
- b. Uygulama öğretim elemanlarının iş birliği ile uygulama öğretmenlerini (bir öğretmene en fazla 6 öğretmen adayı olacak şekilde) belirler.
- c. Uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarıyla toplantı yapar, kendilerine görev ve sorumluluklarını bildirir.
- d. Uygulama çalışmalarının etkili ve verimli bir biçimde yapılabilmesi için gerekli eğitim ortamını sağlar.
- e. Uygulama öğretmenlerinin uygulama çalışmalarını denetler.
- f. Uygulama çalışmalarını izler, değerlendirir ve sağlıklı yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

5. UYGULAMA ÖĞRETMENİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

a. Uygulama öncesinde öğretmen adayları ile çalışma programı oluşturur. Süreç boyunca öğretmen adaylarının devam takibini yapar. Öğretmen adayları ile ilgili devam konusunda herhangi bir aksaklık görürse bu durumu uygulama öğretim elemanına bildirir.

b. Öğretmen adayına gerekli öğretim araç-gereç, kaynak ve ortamı sağlar, okulu tanıtır.

c. Öğretmen adayına günlük etkinliklerini ve dersini planlamasında yardımcı olur.

d. Uygulama programının gerektirdiği etkinliklerin yürütülmesini sağlar, uygulama etkinliklerinin başarılı bir biçimde yerine getirilmesi için öğretmen adayına rehberlik eder, bu etkinlikleri izler ve denetler.

e. Öğretmen adayının mesleki gelişimine yardımcı olur, derslerinde gözlem yapmasını ve çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamasını sağlar.

f. Öğretmen adaylarını sınıfta uzun süre tek başına bırakmaz sınıftan ayrılması gerektiğinde kolayca ulaşılabilir durumda bulunur.

g. Öğretmen adayının hazırlamakla yükümlü olduğu gözlem ve değerlendirme formlarını içeren dosyayı inceler ve dosyanın düzenli olarak doldurulduğunun takibini yapar. Gerekli gördüğü yerlerde öğretmen adaylarına dönütler verir.

h. Sınıf dışı etkinliklerde (tören ve toplantılar) öğretmen adayına rehberlik eder.

i. Öğretmen adayının okuldaki çalışmalarını süreç boyunca gözlemler ve uygulama sonunda her bir öğretmen adayı için **“Uygulama Öğretmenleri İçin Aday Öğretmen Uygulama Gözlem Formu”**nu doldurup kapalı ve mühürlü bir zarf içerisinde uygulama öğretim elemanına teslim eder.

6. UYGULAMA SÜRECİNE DAİR BİLİNMESİ GEREKENLER ÖNEMLİ NOTLAR

a. Öğrencilerin uygulama dersi için devam zorunluluğu vardır. Uygulama rehber öğretmeni ve uygulama koordinatörleri bu hususta öğrencileri takip eder.

b. Öğretmen adaylarının kılık kıyafet ve kişisel bakım konusunda (erkek öğrencilerin sakal bırakması, kadın öğrencilerin kot pantolon giymesi vb.) uygunsuz davranışları halinde uygulama rehber öğretmeni ve uygulama okulu koordinatörleri gerekli ikazları öğretmen adaylarına yapabilir. Uygunsuz giyim-kuşam ve uygunsuz davranışların sürekli devam etmesi halinde uygulama öğretim elemanına haber verilir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının bu hususa özenle uymaları gerekmektedir.

c. Öğretmenlik uygulaması, her bir dönem **12 (on iki) hafta** olarak ve **haftada 6 (altı)** ders saati uygulanacak şekilde düzenlenir. Öğretmenlik uygulaması her bir dönemde **72 (yetmiş iki) ders saatinden** oluşur.

d. Uygulama öğrencisi her bir dönemde, uygulama öğretmenin gözetiminde ve **en az 8 (sekiz) farklı haftada** olmak üzere ilgili dersin haftalık ders çizelgesinde ders saati 1-2 saat

olanlarda 10 (on), 3 (üç) ve üzeri olanlarda ise 20 (yirmi) ders saatinden az olmayacak şekilde fiilen ders anlatır.

- e. Uygulama öğretmeni, uygulama öğrencisinin fiilen anlatmış olduğu dersleri, **biri ilk anlattığı diğeri son anlattığı** derslere ilişkin olmak üzere en az 2 (iki) kez değerlendirir ve bu değerlendirmesini MEBBİS'te yer alan Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Modülüne işler.
- f. Uygulama öğrencisi kontenjanı; her bir *uygulama öğretmeni* başına **en fazla 6 (altı)**, her bir *uygulama öğretim elemanı* başına **en fazla 12 (on iki)** öğrenci olacak şekilde öğretmenlik alanları itibarıyla belirlenir.
- g. Uygulama **öğretim elemanı** ile birlikte her dönemde **en az 2 (iki) kez** uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulaması sürecini değerlendirir.
- h. Uygulama öğretmeni, uygulama öğrencisinin fiilen anlatmış olduğu dersleri, **biri ilk anlattığı diğeri son anlattığı** derslere ilişkin olmak üzere **en az 2 (iki) kez değerlendirir** ve bu değerlendirmesini MEBBİS'te yer alan Uygulama Öğrencisi Değerlendirme Modülüne işler.
- i. Haftada en az bir gün yapılması gereken uygulama dersinin, öğretmen adayından veya uygulama öğretmeninden kaynaklı oluşabilecek hastalık vb. sebeplerle yapılamadığı durumlarda, bu dersin telafisi başka günlerde yapılabilir.
- j. Öğretmen adayının ve uygulama öğretmenlerinin ders programları uygunluğu halinde ve herhangi bir sakınca olmadıkça, öğretmen adaylarının daha geniş bir gözlem yapabilmeleri adına süreç boyunca farklı sınıf, şube ve farklı uygulama öğretmenlerinin derslerine katılmalarına olanak sağlanması oldukça önemlidir. Bunun için gerekli ayarlamaların yapılmasını uygulama öğretmenleri ve uygulama okul koordinatörlerinizden lütfen talep ediniz.
- k. Akademik takvimde belirtilen üniversitenin final sınavı tarihleri göz önünde bulundurularak uygulama derslerinin bitmesi ve öğretmen adaylarının staj dosyalarını tamamlamaları gerekmektedir. **Aynı zamanda Uygulama Öğretmeninin doldurması gereken "Uygulama Öğretmenleri İçin Aday Öğretmen Uygulama Gözlem Formu"**nun (EK-2) imzalanıp kapalı ve üzeri mühürlü bir zarf içerisinde uygulama öğretim elemanına ulaştırmanız gerekmektedir.

20...-20... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
HARRAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
BÖLÜMÜ

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ
UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ İÇİN
ADAY ÖĞRETMEN UYGULAMA GÖZLEM FORMU

Uygulama Okulu:	Gözlemlenen Öğretmen Adayı:
Uygulama Sınıfı:	Gözlemci:
Ders/Tema/ Konu:	Tarih:

Değerli Uygulama Öğretmeni, sorumluluğunuzda olan aday öğretmenlerimizi dönemin sonunda aşağıdaki kriterlere göre değerlendirmeniz gerekmektedir. Bu kriterler 4'lü derecelendirme esaslarına uygun olarak tasarlanmıştır. Aday öğretmenin söz konusu kriterlere dair gözlem sonuçlarınızı objektif olarak bizlerle paylaşmanız son derece önemlidir. Dolayısıyla aday öğretmenimiz için yapacağınız bu gözlemlerin öneminin altını çizmek isteriz. İşbirliğiniz ve desteğiniz için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Açıklama : (1) Yetersiz (2) Eksik var (3) Kabul edilebilir (4) Yeterli

1.0	KONU ALANI VE ALAN EĞİTİMİ	PUAN			
1.1	KONU ALANI BİLGİSİ	1	2	3	4
	a. Konu ile ilgili temel ilke ve kavramları bilir				
	b. Konunun temel ilke ve kavramlarını mantıksal bir tutarlılıkla ilişkilendirebilme				
	c. Konunun gerektirdiği sözel ve görsel dili (şekil, şema, grafik vb.) uygun biçimde kullanma				
	d. Konu içeriğini diğer konu alanları ile ilişkilendirme				
	ALAN EĞİTİMİ BİLGİSİ				
1.2	a. Özel öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerini bilme ve uygulama				
	b. Öğrenci sorularına uygun ve yeterli cevaplar verme				
	c. Öğretim teknolojilerinden yararlanma				
2.0	ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ				
2.1	PLANLAMA				
	a. Ders planını açık, anlaşılır ve düzenli biçimde hazırlama				
	b. Amaç ve kazanımları açık bir biçimde ifade edebilme				
	c. Ders planında belirtilen hedef-kazanımlara uygun yöntem ve teknikleri belirleme				
	d. Ders planında belirtilen kazanımlara uygun materyal araç-gereçler hazırlama				
	e. Kazanımlara uygun değerlendirme biçim-türlerini belirleyebilme				
	f. Konuyu önceki ve sonraki derslerle ilişkilendirebilme				
2.2	ÖĞRETİM SÜRECİ				
	a. Öğretim yöntem ve tekniklerini uygun biçimde kullanabilme				
	b. Öğrencilerin etkin katılımı için etkinlikler düzenleme				
	c. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alma				
	d. Öğretim araç-gereç materyalini sınıf düzeyine uygun biçimde kullanabilme				
	e. Zamanı verimli kullanabilme				
	f. Konunun öğretiminde öğretim ilkelerini etkili bir şekilde kullanabilme				
	g. Dersin konusunu günlük yaşamla ilişkilendirebilme				
	h. Özetleme ve uygun dönütler verebilme				

2.3	SINIF YÖNETİMİ				
	a. Derse uygun bir giriş yaparak ve öğrencilerin dikkatini çekme				
	b. Ders süresince demokratik bir öğrenme ortamı oluşturma				
	c. Ödül ve pekiştiricileri amaca uygun ve etkili bir şekilde kullanabilme				
	d. Kurallar koyma ve konulan kuralları uygulayabilme				
	e. İstenmeyen davranışları kontrol etme ve yönetebilme				
	f. Dersin akıcılığını ve katılımı sağlayabilme				
	g. Ders konuları ve içeriğine ilişkin öğrenci motivasyonunu oluşturma-artırma				
2.4	İLETİŞİM				
	a. Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme				
	b. Anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verebilme				
	c. Ses tonunu etkili biçimde kullanabilme				
	d. Diksiyon ve beden dilini etkili bir şekilde kullanabilme				
	e. Öğrencileri ilgi ile dinleyebilme				
	f. öğrencilerin seviyelerine uygun ve tatmin edici dönütler verebilme				
	g. Konuyla ilgili düşündürücü sorular sorabilme, sorgulama yaptırabilme				
	h. Sözel ve beden dilini uyum içinde kullanabilme				
3.0	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME				
	a. Dersin kazanımlarına uygun ölçme ve değerlendirme yapma				
	b. Öğrencilerin anlama düzeylerine göre uygun dönütler verme				
	c. Kazanımlara uygun ölçme materyal araç-gereci hazırlayabilme				
	d. Değerlendirme sonuçlarını raporlaştırma				
	e. Alternatif ölçme-araçlarını uygulayabilme				
	TOPLAM				

..... / / 20...

Uygulama Öğretmeni

Ünvan Adı Soyadı:

İmzası:

NOT: Aday öğretmenin aldığı puanı 100 üzerinden değerlendirmek istiyorsanız, şu formülü kullanınız:
Örneğin 12 tane 4 puan, 15 tane 3 puan, 11 tane 2 puan, 7 tane 1 puan almış olsun.
Öğrencinin puanı [(12x4)+ (15x3) + (11x2) + (7x1)] x 100/164 ile bulunur.